

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2015 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През четвъртото тримесечие на 2015 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 3.1% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0.8% спрямо третото тримесечие на 2015 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2015 г. са подготвени в срок от 43 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за четвъртото тримесечие на 2015 г. на 8 март 2016 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2015 г. БВП в номинално изражение достига 23 977 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2015 г. е 20 728 млн. лева.

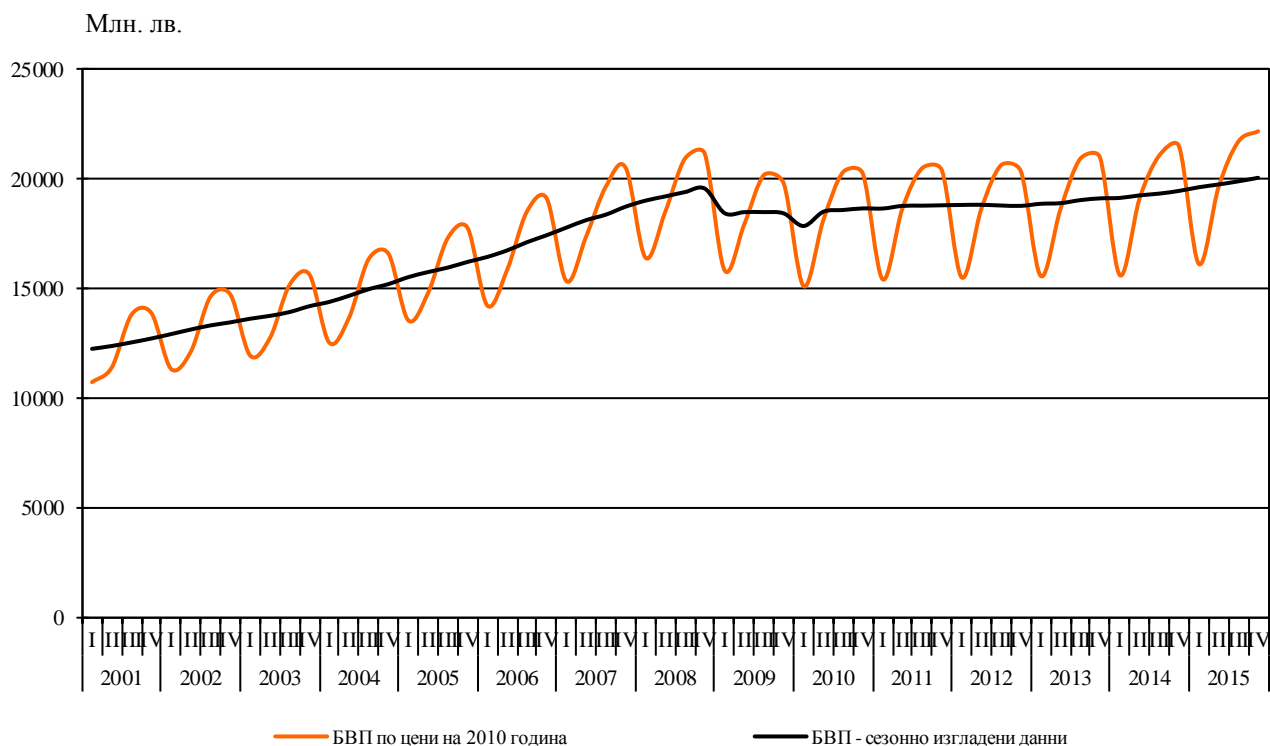
По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (78.6%), което в стойностно изражение възлиза на 18 835 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2015 г. бруто капиталобразуването е 6 335 млн. лв. и заема 26.4% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates”.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2015 г. по средногодишни цени на 2010 година

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2015 г. спрямо третото тримесечие на 2015 г. БВП¹ по сезонно изгладени данни се увеличава с 0.8% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 0.5%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2015 г. принос за регистрирания икономически растеж имат бруто образуването в основен капитал - с 0.8%, и крайното потребление - с 0.7%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в [Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2015 г. БВП по сезонно изгладени данни нараства с 3.1% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност се увеличава с 1.3%.

Крайното потребление регистрира положителен икономически растеж от 2.5%. Бруто образуването на основен капитал отчита нарастване през четвъртото тримесечие на 2015 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година с 1.4%. Износът и вносът на стоки и услуги се увеличават съответно с 0.7 и 1.7%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2015 година¹
(Експресни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2015 година	
		стойностен обем в текущи цени - млн. лв.	относителен дял в БВП - %
1	Брутна добавена стойност:	20727.5	86.4
2	Корективи	3249.2	13.6
3	Брутен вътрешен продукт (1 + 2 = 4 + 5 + 6 + 9)	23976.7	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	18835.2	78.6
5	Бруто капиталобразуване	6334.9	26.4
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-1193.4	-5.0
7	Износ на стоки и услуги	13077.1	54.5
8	Внос на стоки и услуги	14270.5	59.5
9	Статистическа разлика	0.0	0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015
1 Брутна добавена стойност	0.2	0.3	0.2	0.5	1.6	1.3	1.6	1.3
2 Корективи	4.9	2.2	4.1	2.4	10.6	10.0	12.8	14.3
3 Брутен вътрешен продукт	0.9	0.6	0.7	0.8	2.6	2.6	2.9	3.1
4 Крайно потребление	0.1	0.7	1.0	0.7	-3.6	-1.3	1.0	2.5
5 Бруто капиталобразуване
в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-0.4	0.4	0.6	0.8	-1.9	-1.2	-0.4	1.4
6 Външнотърговско салдо
7 Износ на стоки и услуги	4.0	-3.2	-1.9	2.1	13.6	5.2	5.8	0.7
8 Внос на стоки и услуги	3.0	-2.7	-0.8	2.3	6.6	4.7	3.3	1.7
9 Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.